

Ковбаса М. В., слухач 2-го курсу
магістратури факультету соціально-
психологічної освіти та управління
Науковий керівник –Верхоглядова Н. І.,
завідувач кафедри аналітичної
економіки та менеджменту
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор економічних наук, професор

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ОЗНАКИ

На сьогодні, в умовах дестабілізації усіх сфер економіки, економічна безпека підприємства є однією з основоположних передумов дієвого розвитку підприємства. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства дає можливість здійснити аналіз ефективності організації, виявити загрози для бізнесу, проблемні аспекти, що можуть виникнути у майбутньому.

Актуальність цієї тематики зумовлена невизначеністю та непередбачуваністю функціонування ринкової економіки, що призводить до небезпечних явищ у підприємстві, та зі свого боку вимагає на належному рівні сформувати систему економічної безпеки підприємств.

Дослідженню проблем, пов'язаних з економічною безпекою окремих суб'єктів господарювання, присвятили свої наукові доробки як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, серед яких можна виділити, зокрема: А. Гальчинського, Т. Г. Васильціва, С. Мочерного, К. Горячева, В. Мунтіяна, Г. Козаченко, Г. Андрощука, О. Ляшенко, С. Довбня, Р. Реверчука, В. Франчука та багато інших. Незважаючи на велику кількість праць вчених, є невирішені проблемні питання щодо сутності економічної безпеки окремих видів суб'єктів господарювання.

Варто почати з того, що з посиленням інтеграції національної економіки в міжнародні об'єднання, а також у зв'язку з глобалізацією світового господарства, перед кожним підприємством постає необхідність значного посилення рівня економічної безпеки.

За наявності повної економічної самостійності підприємства здатні самостійно визначати економічну політику, організовувати процес виробництва та відповідно нести відповідальність за результати своєї діяльності у сфері господарювання. Все це вимагає від керівників та/або власників окремих суб'єктів господарювання вжиття заходів, що забезпечуватимуть економічну безпеку бізнесу та створюватимуть комплексну систему безпеки.

На думку М. І. Камлика, економічна безпека підприємства – це такий стан розвитку суб'єкта господарювання, який характеризується стабільністю

економічного та фінансового розвитку, ефективністю нейтралізації негативних факторів і протидії їх впливу на всіх стадіях його діяльності [1, с. 9].

Зі свого боку, С. І. Ніколаюк, Д. Й. Никифорчук економічну безпеку підприємства визначають як стан юридичних, виробничих відносин і організаційних зв'язків, матеріальних і інтелектуальних ресурсів, щодо яких гарантується стабільність функціонування, фінансовокомерційний успіх, прогресивний науковотехнічний і соціальний розвиток [2, с. 15].

Проте, зважаючи на багатогранність та багатофакторність цього поняття, найбільш повним та ємним, на думку автора, є визначення Т. Васильцева, який пропонує під економічною безпекою підприємства розглядати такий стан функціонування, за якого підприємство та його продукція є конкурентоспроможними на ринку, а також одночасно гарантується: найбільш ефективне використання ресурсів, інтелектуального та кадрового потенціалу; стабільність функціонування та прогресивність розвитку; можливість протистояти негативним впливам зовнішнього та внутрішнього середовища його функціонування [3, с. 18].

Варто наголосити на тому, що є розбіжність щодо розуміння сутності поняття «економічна безпека підприємства», проте можна виділити три підходи для визначення останньої. Вчені виділяють такі основні підходи, як системний, ресурсний і функціональний.

Беручи до уваги системний підхід, вчені вбачають у ньому сукупність підсистем, відповідно до яких і відокремлюють складові економічної безпеки. Зі свого боку, прихильники ресурсного підходу зосереджені на тому, що певний суб'єкт господарювання у своїй діяльності може використовувати частку корпоративних ресурсів, а тому, на їх думку, економічна безпека формується з ймовірних загроз кожній з часток корпоративних ресурсів підприємництва. При цьому функціональний підхід є найбільш поширеним та полягає у виокремленні зі складу економічної безпеки відповідних елементів, спираючись на їх функціональну спрямованість.

Отже, економічна безпека підприємства є універсальною категорією, що полягає у захисті суб'єкта господарювання на всіх рівнях економічних відносин: як на рівні кожного громадянина, так і на рівні держави. Проте зараз відсутнє єдине визначення досліджуваного поняття, адже вчені мають особисте бачення щодо сутності поняття «економічної безпеки підприємництва».

Бібліографічні посилання

1. Камлик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економікоправовий аспект : навч. посіб. Київ : Атіка, 2010. 432 с.
2. Ніколаюк С. І., Никифорчук Д. Й. Безпека суб'єктів підприємницької діяльності : курс лекцій. Київ : КНТ, 2005. 320с.
3. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізм зміцнення : монографія. Львів : Вид-во ТзОВ «Ліга Прес», 2008. 385 с.